GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 73.

W Niedzielę Dnia 10. Września 1809.

Z Warszawy d. 2. Września.

Wypis z protokułu Sekretoryatu Stanu.

W Frankforcie nad Menem d. 13go miesiąca Lipca roku 1809.

Fryderyk August, z Bożey łaski Król Saski, Xiąże Warszawski, &c. &c.

Chcąc okazaną w usługach kraiu gorliwość i zdatność Ur. Węglińskiego, radzcy stanu, zastępcy Ministra skarbu, iego niemniey przywiązanie i wierność dla naszey osoby uczynić tym dzielniey czynnemi, umyśliliśmy go mianować na ministeryum skarbu Xięstwa naszego Warszawskiego wakuiące po zeyściu z tego świata W. Dembowskiego; iakoż ninieyszym pomienionego Ur. Węglińskiego, Ministrem naszym skarbu Xięstwa Warszawskiego mianuiemy, udzielaiąc mu moc i powagę połączone z rzeczonym urzędem, podług przepisów konstytucyi, uchwał i urządzeń naszych Królewskich.

(Pod.) *Fryderyk August.*
przez Króla
(L.S.) *Stanisław Breza,* Minister
Sekretarz Stanu

Zgodno z oryginałem:
Stanisław Breza, Mini. Sek. S.

Zgodno z oryginałem:
Felix Łubieński, M. S.
(L.S.) *Ludwik Osiński, S. G.*

List prywatny z Drezna donosi, iż Jenerał St. Cyr został mianowany Gubernatorem tameczney stolicy, i że Marszałek Xiążę Abrantu ziechał tamże ze świtą swoią; przybył tam oraz znaczny oddział woyska Francuzkiego, za którym liczne woyska tego narodu nadciągaią.

JW. Jenerał Bronikowski, złotym krzyżem leg i honorowey, a nie wielkim orłem, iak w gazecie ostatniey donieśliśmy, ozdobionym został.

Z Miasta Siedliszcza w ziemi Chełmski leżącego d. 27. Sierpnia.

Dziedzic tuteyszego miasta JW. Antoni Węgleński, Starosta Chełmski, orderow Polskich kawaler, wszystkie dni wieku swoiego obywatelskiemu sposobowi myślenia ciągle poświęcaiący, a wśród kilkunastoletniego rządu Austryackiego smutnem oyczyzny swoiey widokiem znękany, dożywszy upragnień swoich obchodził w dniu dzisieyszym z nayweiększą radością uroczyste zawieszenie orłow złotych, iako znaków Nay. Cesarza Napoleona Wielkiego, którego dobroczynność, moc i nieprzełamane potęgi ramię dźwignęło iuż prawie sa-

mey rozpaczy poddany naród, i wykonanie przysięgi na wierność Nay. Cesarzowi Napoleonowi W. Wskrzesicielowi Narodu Polskiego. Równo ze dniem wystrzał moździerzy i głos dzwonow w cerwki parafialney, zapowiedział początek uczczenia dnia swobody i dobrey zupełnie nadziei, o godzinie 10 z rana w przytomności JW. Kunickiego Kommissarza wydziału Włodawskiego, w którym toż miasto położone, i W. Michała Suffczyńskiego, kommissarza stacyi Siedliskiey, zaproszonych sąsiadow i przyiacioł na ten czas znaydujących się w domu JW. Dziedzica, tudzież miasta mieszkańcow, włościan stanu rolniczego, tak ze wsiow swoich, iako i sąsiedzkich licznie zgromadzonych, zszedłszy się do kancelaryi Dominikalney, zcztał orzeł złoty, herb dźwignionemu łaskawie nadany narodowi, przy odgłosie muzyki, dzwonow, strzelaniu z moździerzy, przy chorągwiach brackich zaniesiony do cerkwi i zawieszony pod baldachimem trzeykolorową kokardą ozdobionym, na przeciw tronu bogato ubranego, gdzie był portret Nay. Cesarza Napoleona W. przybity, a na gradusach wysokich stało krzesło przyzwoicie ubrane, na którym położona była korona i berło. Potem wyszła Msza wielka przez W. JX ędza Ciechanowskiego, XX. Bazylianow Chełmskich Superiora przy wyborney muzyce miana, a w parze zwykłey JW. Xiądz Komorowski, kanonik katedralny Lubelsko-Chełmski, miał stosowne do tego Festynu patryotyczne kazanie, a potem całemu zgromadzonemu ludowi dyktował przysięgę od rządu centralnego przepisaną. Po wykonaniu którey stan duchowny i lud zgromadzony, przy często powtarzanych wystrzałach z moździerzy odśpiewał *Te Deum* i *Salvum fac Napoleonem Imperatorem nostrum.*

Gdy nabożeństwo zostało ukończone, orzeł iako znak dobroczynności, mocy i nieprzełamaney potęgi W. Napoleona wzięty z cerkwi w miasto, a przy odgłosie muzyki i strzelaniu z moździerzy przy chorągwiach brackich tam przyniesiony, zawieszony został na domie skarbowym JW. Dziedzica. Gdzie JP. Józef Bogdański, Sędzia mieyscowy Dominikalny miał do zgromadzonych miasta i stanu rolniczego mowę, w którey stosowne wyobrażenia radości tego ludu, że się iuż podniesionemi z przeszłey niedoli postrzegli, dały przytomnym czuć moc każdego wyrazu, a ztamtąd udali się do oczekuiącey w bóżnicy Synagogi; naczelnik tey starozakonny Zelik Spihra Kahalny, mówiąc z uczuciem, iż dobroczynne względy Nay. Cesarza nie przepomniały o narodzie *Żydowskim*, którego w wieku bieżącym z podobney do Egipskiey wywiodł niewoli. — Całe przytomne żydowstwo wykonało przysięgę. — Zaproszeni obywatele i sąsiedzi udali się do pałacu na obiad, a stan mieyski i rolniczy w liczbie kilkaset osob zgromadzony zasiadł stoły na rynku do tey uczty przygotowane i tam iedząc i piiąc przy oddzielney dla nich zgromadzoney kapelli nieustannie prawie dał się słyszeć odgłos: "Niech żyie Napoleon Wielki, wskrzesiciel narodu naszego i Protektor stanu rolniczego! Wśród obiadu dla przytomnych gości w pałacu danym, JW. Kunicki, komissarz wydziału Włodawskiego zaczął pierwszy toast: "Vivat Nay. Cesarz Francuzow, Napoleon Wielki, a to przy odgłosie muzyki i wystrzale z moździerzy; drugi toast: Vivat JO. Xiążę, Wodz Naczelny woysk Polskich i sprzymierzonych który dzielnością swoią i woysk swoich wypędziwszy Austryakow, dał nam zręczność dźwigania swey oyczyzny i cieszenia się z iey powstania. — Po ukończonych obiadach zeszły się przywołane: stan mieyski,

rolniczy i Synagoga na dziedziniec pałacu, i tam różnym trakowani trunkiem przy kapelli i śpiewaniu, wesoło bawiąc, radosne wydawawali okrzyki. O godzinie 9 w wieczór pokazały się illuminacye: Brama na przeciw pałacu architektury doskonałey w światło gęste ubrana, na wierzchu tey złoty orzeł z świecącą się nad nim gwiazdą, niżey tego zawieszona była cyfra Nay. Cesarza Napoleona W. w kolory palące się, a pod nią napis:

Temu co prawie światem całym włada,
Co trony wznosi, tyranow wyniszcza,
Na szczupłym ziemi okręgu hołd składa
Miasto, poddaństwo i Dziedzic Siedliszcza.

Na prawym boku na transparencie iednym było wyobrażenie starca palącego ofiarę, a po iedney i drugiey stronie onego dwoie małych dzieci, z kwiatow uwite wieńce na ofiarę ołtarza składaiących, i ten napis:

Przyymiy pod swą opiekę z sierociałe dziatki,
Zdarte z wolności, sławy, imienia i matki.

A na lewym boku na transparencie drugim, wyobrażenie syna witaiącego matkę, który zabrany z woyska Austryackiego w niewolą, z niey od wspaniałych zwycięzcow wypuszczony do domu powrócił, z następuiącym na dole napisem:

Niech z sławą kwitną Bohatyra czyny,
Co żonom męże, matkom wraca syny.

Daley cały dziedziniec w koło omurowania oświecony różnemi drobnemi światłami, a między temi wazony dostarczaiące znaczne ognie. Gdy znać dano przez wystrzał moździerzy o otwarciu się illuminacyi w mieście, kompania i zgromadzenie ludu z muzyką przy strzelaniu z moździerzy udało się dość znaczną długą ulicą gęsto kagańcami, a po domach świecami i lampami oświeconą, dla oglądania tak oney, iako też zabawienia na rynku, odpowiadaiąc równie wesoło bawiącemu się pospólstwu.

Był tedy dom murowany dworski illuminowany cały z facyatą i bokami, od dołu do góry, w którym iurysdykcya Dominikalna urzędow nia swego dopełnia, w samey górze facyaty był w laurze zawieszony orzeł, między oknami teyże niżey cyfra N. y. Cesarza Napoleona W. z napisem u dołu.

Kto Polak, niech swym synom i wnukom opowi,
Że wolność swoią winien Napoleonowi.

Po iedney zaś stronie wobrnie dał się widzieć napis:

W które bądź Orzeł złoty przylatuie kraie,
Wszędzie przednim pierzchaią nieprzyiacioł zgraie.

A po drugiey także w oknie następuiący:

Oświecay pior twych blaskiem naród co Cię sławi.
Póki czas mu powstania Iego nie poprawi.

Domow zaś reszta zagęszczone w światła okazywały wiele znaczącą dnia tego uroczystość. Powróciwszy z miasta wszystek lud mieyski i wieyski na dziedzińcu pałacowym dużo przestronnym przy okrzykach nayweselszych, i przy często powtarzanych wystrzałach z moździerzy, maiąc dosyć dla siebie wystawionego trunku, tańcowali, a obywatele bawili się w pałacu, która zabawa równo ze dniem zakończyła się. Żeby zaś tem bardziey dłużey tkwiło w pamięci stanu rolniczego, i żeby rodzice dzieciom swoim opowiadali obchodzenie tak żądaney dla kraiu uroczystości, Dziedzic mieysca tego wszystkim włościanom swoim darował remanenta tak w zbożu, iako i pieniądzach na tychże gromadach dotąd będące, a do kilku tysięcy wynoszące.

Z Sztokolmu d. 4. Sierpnia.

Dnia onegdayszego wieczorem popłynął ztąd Baron Stedingk, poseł nasz, do Abo. Zastanie on Pana Alopeus w Friedrichsham, i z nim uda się do Wyborga, gdzie układy o pokoy odbywać się maią.

— D. 11 — Podał Król stanom propozycyą względem środkow do obrony kraiu. O-

fiarował maiętności koronne w bezpieczeństwo uchwalić się maiącey pożyczki. — Druga propozycya Królewska ściąga się do obmyślenia, funduszu dla przeszłego Króla, który w krotce z familią swoią kray nasz opuści. Między innemi wyrażono w wspomnioney propozycyi: — " Zbliża się podobno chwila, w którey Monarcha panuiący niedawno w Szwecyi z familią swoią będzie się mogł oddalić za granicę królestwa. Co nim nastąpi, potrzeba odpowiedzieć na zapytanie: Jaki fundusz chcą stany uchwalić dla przeszłego Króla, małżonki iego i dzieci? „

Z Wiednia d. 17. *Sierpnia.*

Jenerał Bubna przybył wczoray do Cesarza Napoleona z oświadczeniem grzeczności od naszego Monarchy i dobrze był przyięty.

Minister stanu, Hrabia Champagny, udał się wczoray do Altenburga dla czynienia układow o pokoy; z pewnością zatem spodziewać się można w krótce pokoiu.

Z rozkazu Cesarza Napoleona musi miasto Wiedeń dostawić 400 sprzężaynych, 100 kirysserskich i 300 dla lekkiey jazdy koni. — Onegday wyskoczyło na powietrze prochowe laboratorium, przyczem 60 ludzi zabitych lub skaliszonych zostało. Ogień zapuszczony został przez nieostrożność, i szczęściem, że się nie dostał do prochowego składu.

W sali Apolina dany wczoray był wielki bal. — Dla przerwanych ciągle związkow z Turcyą wyprzedaią się tuteysze zapasy bawełny i coraz bardziey podnoszą się w cenie.

Od rzeki Inn d. 16. *Sierpnia.*

Marszałek Xżę Gdański postąpił był z pierwszą Bawarską dywizyą do Sterzing, w celu wsparcia dywizyi Jenerała Royer, która w górach między tem miastem i Brixen doznała, od rokoszanow Pusterthalu odporu. Gdy tym czasem oddział 3ciey dywizyi Bawarskiey, idący przez Landeck nad brzegami rzeki Inn, znalazł w wąwozach wyższego Innthalu zarzuconych kamieniami nieprzełamane przeszkody i mieszkańcy tych okolic uwiedzeni przez swoich herszto w, uchwycili na nowo broń, wrócił się zatem rzeczony Xżę Marszałek z obiema dywizyami z Sterzing przez Brenner i przybył d. 11 po południu do Inspruka, gdzie cały korpus znaydował się połączony. Rokoszanie Pusterthalu i Wintschgau zbliżali się coraz bardziey do tey stolicy, i iuż kary godnym swoim przykładem, iuż groźbą, iuż gwałtem zniewolili okolicznych mieszkańcow do powtórnego buntu, przez co z wszystkich stron oderznęli dowoz żywności i przerwali związki tego miasta z innemi częściami kraiu. D. 13 z rana zgromadzeni w znaczney bardzo liczbie około Inspruka uzbroieni chłopi uderzyli z wszystkich stron na woyska Xcia Gdańskiego. Walka trwała aż do godziny 6 w wieczor. Rokoszanie utraciwszy około 1000 ludzi w zabitych, musieli się nakoniec cofnąć. Nazaiutrz trzymali się w znaczney odległości od Inspruka i nie śmieli nic przedsiębrać przeciw połączonemu korpusowi. Przy Rattenburgu napastowali iednak oddziały Pułkownika Hrabiego Oberndorf i Majora Hrabiego Taufkirch, które należały do tymczasowego korpusu poległego d. 13 Jenerała brygady Hrabi Arco. Te lubo składały się po większey części z nowozaciężnych żołnierzy, odparły odważnie nieprzyiaciela i zniszczyły plan iego, który zdawał się zmierzać do opanowania mostu nad Inn. Odesławszy Xżę Gdański wszystkich ranionych, których tylko można było przewieść, pod zasłoną do Kufflein, wyruszył sam z 1wszą Bawarską i drugą składaiącą się z Francuzkich i innych woysk pod dowodztwem Jenerała Royer dywizyą do Schwatz i Ratenburga. Tamże udała się d. 15 po połu-

dnia 3cia dywizya Bawarska pod Jenerałem Deroy, która rozkaz miał zasłaniać cofanie do niższego Innthalu,

Z Ulmu d. 19. Sierpnia.

Podług doniesień z Inspruka ma znany herszt Hofer z Passeyer na górach Brennera naczelne dowodztwo, gdzie uporczywi rokoszanie obrali sobie stanowisko niedaleko Lueg przy Steinach, którego więcey bronią swalaiącemi na dół urwiskami skały i belkami, niżeli ognistą bronią.

Z Monachium d. 19. Sierpnia.

Dworska nasza gazeta umieściła co następuie:

"JW. Xżę Gdański udał się z pierwszą dywizyą Bawarską z Tyrolu do Salzburga.,,

— *D* 20 — Dyrektor poczty P. Schedel, który wyznaczony był do urządzenia poczt w Tyrolu, miał szczęście uyśdź rąk rokoszanow, ale powoz iego mocno był kulami podziurawiony. Już tu przyiechał. Przybywaią tu codziennie ranieni i poymani Tyrolczykowie. Ostatni powiadaią iednozgodnie w swoich wyznaniach, że w kraiu ich znayduie się wielu agentow Angielskich, którzy płacą każdemu Tyrolczykowi, chwytaiącemu oręż po zł. 4 na dzień w dobrey monecie. Kapitanowie strzelcow dostaią po czer. zł. 1. Rzeczeni agenci zdaie się, iż wkradli się przez Szwaycaryą do Tyrolu.

Z Paryża d. 21. Sierpnia.

Monitor dzisieyszy wyraża: — "P. Champagny, minister spraw zagranicznych, poiechał z Wiednia do Altenburga w Węgrzech, gdzie d. 14 w wieczor miał stanąć, a na zaiutrz rozpocząć się miały układy o poykoy. Cesarz Austryacki mianował z swey strony pełnomocnikami Hrabiow Metternicha i Nugent.,,

Do 1 Września zamek w Fontainebleau musi bydź wyporządzony.

Przybył tu Marszałek Bessieres, Xżę Istryi.

Minister policyi, zastępuiący razem tymczasowo urząd ministra wewnętrznego, napisał z powodu urządzenia narodowey gwardyi w Paryżu list następuiący do prezydentow tey stolicy:

"Mci Panowie! Po zawartym w Tylży pokoiu, chcieli Anglicy, których potęga upada za ustaniem lądowey woyny, spalić Kopenhagę. Teraz gdy Austrya znayduie się w położeniu, że będzie musiała przyiąć poko y od zwycięzcy, chcą spalić Flesingę. Bomby ich grożą Antwerpii, którey puste niedawno warsztaty widziały na głos naszego Cesarza nagle wzrastaiące floty, które gotowały się do pobicia Anglikow. Pochlebiaią sobie, iż na brzegach naszych potrafią rozszerzyć mordy i pożar. Na obronę ich pospieszyłaby bezwątpienia z własney ochoty cała Francya; lecz ażeby szlachetny ten zapał uczynić dla narodu użytecznem, wypada go przyzwoicie urządzić. Często pytaią się ministrowie gabinetu Londyńskiego, iak liczne bydź może odwodowe woysko Napoleona? Niechayże się teraz dowiedzą. Szybko postępuiące iego hufce rozciągaią się od Paryża do Antwerpii! Niechże poszlą swoich agentow do ich zrachowania; niechże wiedzą, iż ani ieden żołnierz z woysk Napoleona nie opuści swey chorągwi, dla pośpieszenia na obronę granic państwa! Któryż z Francuzow nie uchwyci oręża, gdy nieprzyiaciel wchodzi na ziemię Francuzką! Woyska Francuzkie nie sąż gwardyami narodowemi? Gwardye narodowe nie sąż woyskami Francuzkiemi? Wszyscy walczą dla korzyści, dla chwały wszystkich. Szaleństwo Anglii pomnaża tylko trofea, które zdobić będą uroczystość pokoiu, i wspaniała brama tryumfalna, która wznosi się przed Tuilleries, widzieć będzie

przechodzącą pod iey sklepieniem całą Francyą. Mci Prezydencie okręgu...! Masz W Pan szczególnieyszy udział do chwały stolicy państwa. Za nadto często obwiniali ią nasi nieprzyiaciele, iż w czasie tylko zaburzeń okazuie tęgość. Przez prędkie, gorące, ale razem porządne uniesienie musi zbić potwarze naszych nieprzyiacioł i zawieśdź ich mordercze nadzieie. Od wschodu do zachodu o 200 mil od swych granic iest Francya zwycięzką; ażeby więc chwała iey naymnieyszego nie poniosła uszczerbku, będzie także na swem łonie zwycięzką!„ (Tu następnią instrukcye Ministra względem urządzenia narodowych gwardyy.)

W nocy z 15 na 16 b. m. schwytano przy Fecamp 6 Anglikow, którzy szpiegowali i paszkwile rozrzucali.

D. 10 b. m. odprawione zostały w mieście Ludesc uroczyste exekwiie za Jenerała brygady, Barona Gauthier, który d. 14 Lipca umarł w Wiedniu na odniesione rany w bitwie pod Wagram.)

Z Francuzkiey eskadry na Skaldzie stoi 7 okrętow powyżey Antwerpii, a 3 pierwszego rzędu uszykowały się poniżey tego portu, dla bronienia przeprawy przez Skaldę. Flotylla iest uzbroiona, oba brzegi są gęstemi batteryami zasłonione.

— *D. 23* —. Monitor zawiera co następnie:

„Wszystkie doniesienia z Hiszpanii potwierdzaią co raz bardziey odniesione d. 28 Lipca nad nieprzyiacielem korzyści. Spieszna iego ucieczka z Talawera uratowała go iedynie od zupełney zguby. Xżę Dalmacyi, który przybył do Placencyi, czynił poruszenia w tyle Angielskiego woyska. Widząc one, że nie ma momentu do stracenia, przebyło przez mosty przy Talawera i Puenti del Arzobispo za rzekę Tagus, dla uciekania po lewym brzegu tey rzeki. Anglicy sami zostawili nam około 5000 ranionych w Talawera i tameyszych okolicach. Ztąd mogliśmy lepiey wyrachować ich stratę; wynosi bowiem do 10,000 ludzi, pomiędzy którémi znayduie się 2 jenerałow zabitych a ieden raniony. Do tego przydać potrzeba stratę Hiszpanow i Portugalczykow. Gdyby Król, który rachował na prędkie przybycie Xcia Dalmacyi, dla zupełnego zniszczenia lub rozproszenia Angielskiego woyska, nie był się ku Madrytowi zbliżył, dla uspokoienia tey stolicy, tedy byłby zniszczył zupełnie nieprzyiaciela; lecz ten pomiarkowawszy na co się zanosi, uszedł swey zguby przez spieszną ucieczkę. — Xżę Dalmacyi przybywszy d. 6 Sierpnia do El-Gordo, między Oropesa i Naval-Morat, złączył się z korpusem Xcia Belluny, który znaydował się w Talawera. Oba Marszałkowie umowili się z sobą względem ścigania nieprzyiaciela, który cofaiąc się przykremi drogami utraci zapewne część swoich bagażow i artyleryi. — Tak więc wszystkie zamachy nieprzyiaciela zniszczone zostały; nadeyście zaś Xcia Dalmacyi, który w krotce po iego pobiciu przybył, dostatecznem było do zniewolenia całey iego siły do spiesznego cofania, przyczem zostawił nam wszystkich ranionych. Owo woysko, które ufaiąc w przemagaiące siły, pochlebiało sobie, że wypędzi Francuzow z Hiszpanii, musiało samo po znaczney porażce uciekać i odstąpić swoich zamysłow.„

W tey chwili (wyraża daley Monitor) odbieramy wiadomość o nowem zwycięztwie Nayiaśnieyszego Króla Katolickiego.

Rządstwo Madrytu. Wiadomość od woyska.

Woysko Jenerała Venegas zaprzestało d. 10 Sierpnia cofać się i uszykowało się w Almo-

nacir. — Dnia tegoż złączył się Król w Dembiosa z 4tym korpusem i odwodem. — D. 11 postąpił przeciw nieprzyiacielowi. Otoczenie go, uderzenie nań, wyparcie z wszystkich iego mocnych stanowisk i wprowadzenie w zupełny nieład, było dziełem 3 godzin. — 35 dział, 100 prochownic, 200 wozow, 3000 zabitych, niezmierna liczba ranionych, 4000 jeńcow i wiele chorągwi są wypadkiem pięknego tego i świetnego dnia. Strata nasza bardzo iest mała. — W Madrycie d. 14 Sierpnia 1809.

Aug. Belliard.

Monitor umieścił ieszcze następuiący artykuł:

" Rzeczy, które Xżę Arcykanclerz państwa udzielił senatowi na posiedzeniu d. 14 b. m. i rapport Ministra woyny, uwiadomiły naród o nowym zamachu Anglików, o celu ich wyprawy i o pierwszem iey powodzeniu. Wyprawa ta iest, iak się zdaie, tylko przeciw naszem sąsiedom i sprzymierzeńcom wymierzona; lecz interes ich bardzo nas obchodzi, sprawa nasza iest spolna i nieprzyiacielskie kroki przeciw Zelandyi są za nadto oczewiście połączone z zamysłami przeciw Skaldzie i Antwerpii, ażeby publiczne mniemanie niemiało się iak nayżywiey trudnić temi zdarzeniami.— W chwili, w którey to mniemanie okazuie się wszędzie przez skłonność, ofiary i zgodę na wspolną obronę i przez powszechny krzyk woienny przeciw Anglikom, i w którey prawdziwe to narodowe poruszenie wystawia przeciw nieprzyiacielowi znaczną siłę w tych mieyscach, które rozumiał zastać bez obrony, i dozwala woysku Cesarza, które kończy wielkie swoie dzieło, polegać na wierności i męztwie innego woyska, które powiedzieć można powstało na tey samey ziemi, którey ma bronić, ważną iest rzeczą utwierdzić to mniemanie i wywieść nieprzyiaciela z błędu względem panuiącego we Francyi ducha i względem obszernych sposobow, które rząd posiada. — W tym względzie ogłaszać ninieysze pismo będzie wszystkie zachodzące na Skaldzie zdarzenia „ Tu nastąpią rapporta Ministra woyny do Nayiaśnieyszego Cesarza o wiadomych iuż zdarzeniach aż do 5 Sierpnia.)

Przybyły tu Marszałek Bessieres przeznaczony iest na dowodzcę gwardyi Paryzkiey, która do 1go Września będzie w zupełności. Jenerałowie inspektorowie artylleryi i marynarki poiechali wszyscy do Antwerpii. Miasto to iest w stanie oblężenia ogłoszone.

Sprawuiący do tych czas nasze interessa w Algierze, P. Dubois Thainville, przybył stamtąd do Marsylii.

P. Lacoste iest mianowany dyrektorem ceł w Austryi.

Z Madrytu d. 10. Sierpnia.

Dworska nasza gazeta ogłosiła następuiący rozkaz dzienny:

" Pierwszy i 5ty korpus dognały za mostem przy Arzobispo tylną straż Angielskiego woyska, pobiły ią zupełnie, zabrały 30 dział, wszystkie prochowe wozy, znaczną część bagażow, wiele koni i znaczną liczbę jeńcow. — Woysko Jenerała Venegas iest także ścigane; zabrano mu iuż znaczną liczbę jeńców. Cofa się do gór Sierra Morena.

(Pod.) *Aug. Belliard, jen. Radca.*

Odezwa Króla.

Zołnierze! Zaledwie piętnaście dni upłynęło, gdy 120,000 nieprzyiacioł Anglikow, Portugalczykow i Hiszpanow, idących z rożnych okolic, dali sobie słowo, iż zeydą się pod murami moiey stolicy, lecz d. 26 Lipca 1wszy i 4ty korpus połączywszy się na moście przy Guadarrama, pobiły tego samego dnia nieprzyiaciela. — D. 27 powrocił spiesznie za rzekę Alberge. — D. 28 nie mogło 80,000 nieprzyiacioł w stanowisku, które miano za

niedobyte, oprzeć się attakowi 40,000 Francuzow. — Wyrzekli się uroionego swoiego zdobywczego proiektu, myśleli tylko o swoim bezpieczeństwie i zostawili nam plac boiu. Przeszło 6000 ranionych Anglikow znayduie się w naszych lazaretach. — Połowa was, to iest sam pierwszy korpus, wystarczał do strzeżenia i trzymania na wodzy tego, pomimo poniesioney straty, licznego ieszcze woyska. Stał nad Alberge, gdy tymczasem 4ty korpus i odwod, udały się d. 29 dla oswobodzenia Toledo, ktore woysko Manchy oblegsło, i dla pospieszenia na pomoc Madrytowi, ktoremu toż woysko zagraż ło, i przymusły nieprzyiaciela, ktory iuż o 4 tylko mile znydował się od stolicy, do odstąpienia uproiektowaney zdobyczy. — Przeprawił się spieszno za rzekę Tagus, i ucieka teraz do gór Sierra Morena, utraciwszy kilka tysięcy ludzi w zabitych, ranionych i jeńcach. — Tym czasem 2gi, 5ty i 6ty korpus postępowały w tyle nieprzyiacielskiego woyska, i połączyły się z pierwszym d. 7 Sierpnia w Oronesa. — Anglicy uciekaią w nieładzie drogami, ktore dotąd miano za niepodobne do prowadzenia dział. Sciga ich 2gi i 5ty korpus. — *Zołnierze!* uratowaliście moią stolicę; dziękuie wam Krol Hiszpański. Więcey uczyniliście, brat waszego Cesarza widzi odwiecznych nieprzyiacioł imienia Francuskiego uciekaiących przed waszemi czołami. — Wiedzieć będzie Cesarz o wszystkim, coście zrobili; znać będzie odważnych, ktorzy pomiędzy tylu walecznemi szczegolniey się popisali i chlubne odnieśli rany, i gdy do nas rzeknie: *iestem z was kontent*, będziemy sowicie wynagrodzonemi. — W głowney kwaterze w Toledo d. 9 Sierpnia 1809.

(*Pod.*) *Jozef.*

Z Amsterdamu d. 26. Sierpnia.

J.K.Mość wyiechał dziś znowu do woyska.

D. 23 wyszło ztąd kilka kompaniy zbroynych mieszczan w liczbie 1200 ludzi do Naarden, Muyden i okolic Harlem, iako też Purmerend w połnocney Hollandyi. — Zbroyna siła mieszczan pomnaża się codziennie i z zapałem formuią się nowe regimenta. — Konsystorz żydowski wyznaczył 4 czer. zł. na rękę każdemu, ktory się dobrowolnie do woyska zaciągnie.

Miasto Flesinga, (wyraża dworska nasza gazeta pod d. 24 b. m.) poddało się. Nie nadeszła ieszcze urzędowa wiadomość; ale wszystkie zgadzaią się doniesienia, że załoga otrzymała chwalebną kapitulacyą i d. 18 z rana z miasta wyszła.

Nasza brygada pod Jenerałem Leger-Belair należała także do bitwy d. 28 Lipca przy Talawera de la Reyna. Kapitan Trip, ktory na początku zaraz bitwy był w głowę raniony, zaledwo dał się odciągnąć dla zawinienia rany.

W Hanowerskiey legii w bitwie przy Talawera są ieszcze ranieni oprocz wymienionych pod artykułem z Londynu: Podpułk. Brauns, Major Belleville, Kapitanowie Bergmann, Heldrieth i Scharnhorst od 2go batalionu.

Czwarta klassa Krolewskiego instytutu nauk i kunsztow mianowała między innemi korrespondującemi członkami: P. Denon, Dyrektora museum w Paryżu, Flaxman, snycerza w Londynie; Langer, dyrektora Krol. galeryi w Monachium, Müller, sztycharza w Stuttgardzie; van Bethowen w Wiedniu; J. Fodor w Petersburgu; Kapelmaystrow Reichard i Rochlitz w Lipsku.

Minister woyny rozpisał dostawienie 10,000 ładownic i inne potrzeby woyskowe.

Gazety nasze nie zawieraią żadnych doniesień od okolic Skaldy. Przy Helvoet pomnaża się nieprzyiacielska siła.

DODATEK

DO Nru. 73.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 10. Września 1809.

Dalszy ciąg ofiar na Lazarety.

JP. Professor medycyny Czerwiakowski szarpi i kompressow funtow 30.

W. z Dalkow Zeleńska szarpi funt. 2 bandaży sztuk 10.

W. Dobiecka szarpi funt 1.

W. Mieszkowska szarpi funt 1, bandaży sztuk 6, kossul 2 i płotna starego łokci 4.

WJPanna [illegible]pińska szarpi łotow 28.

W. Katarzyna Wielogłowska zł. pol. 400 w bankocetlach.

Państwo Pleszow JO. Xcia Jmć Czartoryskiego piwa beczek 12 i zł. pol. 1000 w bankocet.

W. Salomea Bzowska szarpi funt 1 łotow 14, bandaży sztuk 12.

JP. Bulikowska szarpi i kompressow funt. 1.

JW. Hrabina Stadnicka szarpi funt. 7, kompressow funt. 3 łot. 18.

Klasztor PP. S. Jozefa szarpi funt 1 łot. 8.

WJPanny Gawrońskie szarpi funt. 2 łot. 8.

Bezimienna z starey Galicyi szarpi funt. 4 łot. 18, kompressow funt. 3 i bandaży sztuk 58.

W. Szczepanowski zł. pol. 500 w bankocetlach.

WW. Jędrzejewie Zielińscy zł. pol. 200 w bankocetlach.

W Krakowie d. 1go Września 1809 roku.

X. Skorkowski.

Z Londynu d. 18. Sierpnia.

(Przez Francyą.)

Nadzwyczayna gazeta dworska pod d. 15 b. m. zawiera nadeszłe do Sekretarza stanu, Lorda Castlereagh, od Jenerała Wellesley rapporta o zaszłych d. 27 i 28 Lipca przy Talawera de la Reyna rozprawach, w treści następuiącey:

Z Talawera de la Reyna d. 29. Lipca.

"Milordzie! Jenerał Cuesta postępował d. 24 z swem woyskiem za nieprzyiacielem od rzeki Alberge aż do Santa Olalla i pomknął przednią swoią strażą aż do Torroijos. Z przyczyn, które wyraziłem JW Panu w liście moim pod d. 24 b. m. kazałem tylko dwiema dywizyom piechoty i iedney brygadzie jazdy pod dowodztwem Jenerała porucznika Sherbroke postąpić za Alberge do Casalegos, w celu utrzymania związkow między Cuestą i mną, tudzież korpusem Wilsona w Eskalona. — Zdaie się, że Jenerał Venegas, co do swoiego korpusu, nie wykonał poruczonego mu części planu działania. Znaydował się bowiem ieszcze w Daniel la Manchy, gdy nieprzyiaciel zgromadził d. 24, 25 i 26 wszystkie swoie siły w tey części Hiszpanii między Torroijos i Toledo, nie zostawiwszy w ostatnim mieście tylko

2000 ludzi. — Połączona iego siła składała się z korpusow Marszałka Wiktóra, Jenerała Sebastiani, z 7 do 8000 gwardyi i załogi Madryckiey. Marszałek Jourdan miał nad temi woyskami naczelne dowodstwo. — D. 26 attakowana była przednia straż Jenerała Cuesta przy Terroijos i do cofnienia się przymuszona. Jenerał ten cofnął się z swem woyskiem za rzekę Alberge. Jenerał Sherbroke znaydował się w Casalegos, a nieprzyiaciel w Santa Olalla. — Oczewistą było rzeczą, że nieprzyiaciel zamyślał powszechny przypuścić attak, do czego okolice Talawery zdawały nam się naylepsze wskazywać mieysce. Stanowisko woysk naszych rozciągało się na dwie mile Angielskie. Lewe skrzydło, które ciągnęło się aż do Tagu, składały woyska Hiszpańskie. (Tu następnie dalszy opis stanowiska.) — O godzinie 2 po południu d. 27 pokazał się nieprzyiaciel w mnogiey liczbie na lewym brzegu Alberge, i okazał widocznie, iż chce uderzyć na dywizyą Jenerała Makenzie. Lecz ta, wraz z brygadą Pułkownika Donkin i brygadą jazdy Jenerała Anson, wsparte od Jenerała Payne 4ma innemi regimentami jazdy, cofnęły się w dobrym porządku, lubo nie bez straty. Ku schyłkowi dnia pokazywał się nieprzyiaciel coraz w większey sile, i wieczorem rozpoczął attak przeciw lewemu naszemu skrzydłu strzelaniem z dział. Rowno z zmierzchem uderzył na Jenerała majora Hilla i wszczęła się żywa walka. Przy obronie ważnego naszego stanowiska, które Jenerał Hill zaymował, utraciliśmy nie iednego walecznego officera i żołnierza, a między innemi Majorow brygady Fordyce i Gardner; Jenerał Hill był także raniony, iednak lekko. — Nazaiutrz d. 28 uderzył nieprzyiaciel żywo na wszystkie nasze korpusy. (Tu następuie poniesiona strata.) Nakoniec cofnął się nieprzyiaciel za rzekę Alberge. — Z dołączonego tu poczetu (wyraża Wellesley na końcu) poznasz JW Pan wielką stratę, którą ponieśliśmy w walecznych officerach i żołnierzach w długiey tey i uporczywey rozprawie z licznym nieprzyiacielem. Z strony nieprzyiacielskiey zabitemi zostali Jenerałowie Lapiss i Morlot, a Jenerałowie Sebastiani i Boulet są ranionemi. Załuię szczególniey straty Jenerała Makenzie, który wsławił się d. 27 i Jenerała brygady Langwerth od Niemieckiey legii, tudzież Majora brygady Beckett od gwardyi. — JW. Pan postrzeżesz, że nieprzyiacielskie attaki, ieżeli nie zupełnie, przynaymniey powiększey części wymierzone były przeciw Angielskiemu woysku. Naczelny Jenerał Hiszpański i iego officerowie okazywali wszelką gotowość do wspierania nas, i ci, którzy z nich znaydowali się w rozprawie, dopełnili swoich obowiązkow; lecz mieysce, które zaymowali, tak było ważne, iż nie uznałem za potrzebne kazać im czynić poruszenia przeciw lewemu skrzydłu nieprzyiaciela, kiedy my znaydowaliśmy się w bitwie,

(Pod.) *Wellesley.*

W rozprawie d. 27 Lipca przy mieście Talawera ponieśliśmy następuiącą stratę: — W zabitych: 7 officerow, 2 sierżantow i 122 żołnierzy. W ranionych: 24 officerow i 483 żołnierzy. W zabłąkanych 3 officerow i 205 żołnierzy.

W rozprawie d. 28 Lipca: W zabitych: 27 officerow, 26 sierżantow, 4 doboszow i 613 żołnierzy. W ranionych: 171 officerow, 148 sierżantow, 15 doboszow i 3073 żołnierzy. W zabłąkanych 6 officerow i 439 żołnierzy. — Pomiędzy zabitemi znayduią się Jenerałowie Makenzie i Langwerth; Kapitanowie Wersalle i Hodenburg. — Pomiędzy ranionemi Jenerałowie Hill i Campbell; Kapitanowie Bouverie, adjutant Jenerała Wellesley, Zurflen,

adjutant Jenerała Langwerth, i wielu officerow niższego stopnia.

Ogólna Anglikow strata w obu rozprawach wynosi:

W zabitych 5 officerow sztabu, 2 podpułkownikow, 1 major, 7 kapitanow, 15 porucznikow lub chorążych, 1 adjutant, 28 sierżantow, 4 doboszow i 735 żołnierzy. W ranionych: 9 officerow sztabu, 10 podpułkownikow, 12 majorow, 53 kapitanow, 71 porucznikow, 34 kornetow czyli chorążych, 6 adjutantow, 165 sierżantow, 16 doboszow i 3537 żołnierzy. W zabłąkanych: 5 kapitanow, 3 porucznikow, 1 chorąży, 15 sierżantow, 9 doboszow i 620 żołnierzy; razem 5367 ludzi.

Wypis z listu Jenerała Wellesley do Lorda Castlereagh z Talawera d. 1 Sierpnia,

"Od ostatniego moiego listu pod d. 29 Lipca trzymał nieprzyiaciel ustawicznie tylną straż z 10,000 ludzi złożoną na wzgórkach lewego brzegu Alberge. — Nadzwyczayne utrudzenie woyska, niedostatek żywności i mnogość ranionych, o których należy mieć staranie, wstrzymały mnie od wyruszenia z moiego stanowiska. — Jenerał brygady Craufurd przybył d. 29 Lipca z swoią brygadą, ubiegłszy w przeciągu mało co więcey nad 24 godzin 12 mil Hiszpańskich.„ — W innym liście pod tymże dniem donosi Jenerał Wellesley, że tylna straż nieprzyiacielska ruszyła poprzedzaiącego wieczora z mieysca, i całe woysko udało się do Santa Olalla. Jenerał Wellesley myślał obrać sobie stanowisko w okolicach Guadaramy.

D. 9 b. m. Xżę Brunświecko - Oels przybył na slopie Mosquito do Helgoland, gdzie wystrzałami z dział był powitany. D. 11 popłynął do Anglii i przybył d. 15 do Harwich. W Londynie odwiedził naypierwey swą matkę, siostrę naszego Króla.

Admirał Kollingwood znaydował się d. 11 na wysokości Tulonu.

D. 30 Czerwca wysiadł Jenerał Canmichael na St. Domingo, dla opasania tego miasta.

Do Hiszpanii posełaią ztąd znowu dla woyska Romany 20,000 karabinow, 50,000 par pończoch, 25,000 par trzewikow, 25,000 koszul, 25,000 tornistrow, &c.

Około Flesingi używaią naywięcey lekkich batalionow Niemieckiey legii. Porucznik du Fay i Chorąży Hedeman od tych batalionow są ranionemi. Naywięcey iednak ucierpiał regiment Pułkownika Halskett teyże legii.

Wiadomość, że rząd nasz nie zatwierdził układow P. Erskine, sprawiła w Ameryce wielkie wrażenie.

Podług listu officera przy woysku Jenerała Cuesta utracili Hiszpanie w rozprawie przy Talawera około 100 officerow i 1000 żołnierzy. — Poległy w Hiszpanii Jenerał Makenzie był członkiem parlamentu. Jenerał Campbell, który dobrze się tamże popisał, wsławił się iuż był pod Jenerałem Welleslejem przy szturmie Seringapatnam w wschodnich Indyach i w innych okolicach. — Dla wdow i sierot poległych pod Talawera żołnierzy otworzono tu składkę.

Przy twierdzy Lillo znayduie się także około 100 nieprzyiacielskich armatnych łodzi. Na Skaldzie przy Antwerpii znaydowało się 12 liniiowych okrętow nieprzyiacielskich, 8 fregat, &c.

Podług doniesień z wschodnich Indyy, poszedł Petion na St. Domingo w 14,000 woyska przeciw miastu Kap i Chrystofowi. Francuzkie, Angielskie i inne woienne okręty maią znowu bydź do Amerykańskich portow wpuszczane.

Korpus Xcia Brunświcko - Oels przyby-

ły z Helgoland do Harwich, udał się do Comes, i będzie zapewne do Hollandyi posłany.

Niemiecka legiia ucierpiała naywięcey w bitwie przy Talawera. Drugi batalion utracił 390, piąty 306 ludzi, &c. Brygada Jenerała Craufard nie rychło się złączyła z Wellesle. jem. Pobojowisko wystawiało okropny widok, a powietrze z powodu wielu pobitych przy upale było nieznośne. Jenerałowi Wellesley dwie kule przeszyły w czasie bitwy mundur, a inna kula drasnęła go w plecy.

Ministrowie Canning', Castlereagh, Kanclerz skarbowy, Minister Austryacki Xiążę Starhemberg i inne osoby odwiedzili Xcia Brunświcko-Oels w iego mieszkaniu.

DONIESIENIA.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa do wiadomości podaie, iż Kamienica na ulicy Floryańskiey pod N. 517 stoiąca, po niegdyś Jozefie Lebrun pozostała sądownie na dniu 20tym Maia 1806 za zł. ryn. 7779 kr. 10 oszacowana przez publiczną licytacyą na dniu 14 Września r. b. o godz nie 3 po połu niu tu w sądzie pod następuiącemi warunkami sprzedana będzie.

a) Życzący sobie kupna maią 10tą część szacunku przed zaczęciem licytacyi złożyć.

b) Przyszły za upiciel ma resztę ceny z licytacyi wypadłey w przeciągu 14 dni do depozytu sądowego złożyć, inaczeyby nowa licytacya na koszt i szkodę iego rozpisana była.

Wszyscy zatym życzący sobie tego kupna maią się na dniu i mieyscu zwyż wyrażonym stawić. Wierzyciele zaś zapisowi napominaią się, aby nie oczekuiąc osobnych przywołań, pretensye swoie do protokułu licytacyi podali, inaczey żadna uwaga na niezgłoszących się przy podziale summy z licytacyi wypadłey miana nie będzie.

Kochanowski.
Krzyżanowski, V. P.
Łodziński.
Hirschberg.

Z Rady Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa pod Protekcyą Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow i Króla Włoskiego Wielkiego Napoleona dnia 11. Sierpnia 1809.

Plinta.

Z Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa ninieyszym do publiczney podaie się wiadomości, iż na dniu 15 Września r. b. przed południem o godzinie 9tey na ratuszu tuteyszym licytacya względem dostarczenia magistratowi potrzebnych Rekwizytow, to iest: dla potrzeby tuteyszey kancellaryi, kancellaryynego papieru rysunkowego, pocztowego i do pakowania, oraz laku, ołowkow i pior do pisania, podług złożyć się maiących prob na czas trzech letniey possessyi przedsięwziętą będzie. — Więc ci, którzy sobie tego liwerowania kancellaryynych rekwizytow życzą, maią się na pomienionym dniu i godzinie w ratuszu, u Ekonomicznego Referenta znaydować, i w wadium się 150 ryń. zaopatrzyć, gdzie temu, który przy tey kondycyi się utrzyma, w gotowiźnie, wyrównywaiąca zapłata, owey od czasu do czasu liwerować się maiącey ilości zapewniona zostanie.

W zatrudnieniu Wielmożnego Intendenta.

Krzyżanowski. V. P.

Z Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa d. 25 Lipca 1809.

Morawski.

Kamienica na iednę familią wygodna, na S. Anney ulicy będąca pod N-m 312, iest do sprzedania z meblami porządnemi. — Dom ten o iednym piętrze narożny, obeymuie te dogodności, iakich obywatel do spokoynego życia potrzebuie. — Ma 4ry pokoie, garderobę i lamus na górze. — Na dole kuchnia, zsypka na zboże, izba dla ludzi służących i staynia na 4 konie. — Mury tego domu bardzo grube, na których wygodnie drugie piętro stawiać można. Piwnic 3 i sień, w którey kareta wygodnie stać może. — Właściciel tego domu ma chęć zamiany za wieś, ofiaruiąc dopłacić do wsi gotowemi pieniądzmi; albo gdyby życzący sobie nabycia wspomnionego domu miał dobra i hypotekę dostateczną, tedy te że sam właściciel domu ofiaruie pożyczenie pieniędzy pod kondycyami, o które z nim umówić się można w każdym dniu z rana między 7mą i 8mą godziną w Krakowie w zwyż pomienioney kamienicy.